

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 6.10.2011
KOM(2011) 612 endelig

2011/0274 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1084/2006

{SEC(2011)1138 final}

{SEC(2011)1139 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

Den 29. juni 2011 vedtog Kommissionen et forslag til den næste flerårige finansielle ramme for perioden 2014-2020: Et budget for Europa 2020. I sit forslag slog Kommissionen fast, at samhørighedspolitikken bør forblive et væsentligt element af den næste finansielle pakke og understregede dens centrale rolle i gennemførelsen af EU 2020-strategien.

Kommissionen foreslog derfor en række vigtige ændringer til den måde, hvorpå samhørighedspolitikken udformes og gennemføres. Blandt forslaget's vigtigste kendetegn er, at koncentrere bevillingerne på et mindre antal prioriteter, som hænger bedre sammen med Europa 2020-strategien, at fokusere på at nå resultater, at overvåge de fremskridt, der gøres i retning af aftalte mål, at øge anvendelsen af betingelser og at forenkle leveringen.

Denne forordning fastsætter bestemmelserne om Samhørighedsfonden og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1084/2006. Den er inspireret af det arbejde, der er iværksat siden offentliggørelsen af den fjerde rapport om samhørighed i maj 2007, som skitserede de vigtigste udfordringer, som regionerne står over for i de næste årtier, og samtidig igangsatte debatten om den fremtidige samhørighedspolitik. Den 9. november 2010 vedtog Kommissionen den femte samhørighedsrapport, som er en analyse af de sociale og økonomiske udviklingstendenser og opstiller retningslinjer for den fremtidige samhørighedspolitik.

Samhørighedspolitikken er et vigtigt udtryk for solidaritet med de fattigste og de svageste regioner i EU – men den er mere end det. Det har været en af de største succeser i EU, når det gælder om at hæve levestandarden for alle Unionens borgere. Det sker ikke kun ved at hjælpe fattige medlemsstater og regioner at udvikle sig og vokse, men også gennem dens rolle i integrationen i det indre marked, hvis størrelse giver markeds- og stordriftsfordele til alle dele af EU, rige som fattige, store som små. Kommissionens evaluering af tidligere udgifter til samhørighedspolitikken har vist mange eksempler på merværdi og vækst og jobskabende investeringer, der ikke ville have fundet sted uden støtte fra EU-budgettet. Men resultaterne viser også virkningerne af spredning og manglende prioritering. På et tidspunkt, hvor de offentlige ressourcer er knappe, og vækstfremmende investeringer er mere nødvendige end nogensinde før, har Kommissionen besluttet at foreslå væsentlige ændringer af samhørighedspolitikken.

Samhørighedsfonden hjælper de medlemsstater, hvor BNI pr. indbygger ligger under 90 % af EU27-gennemsnittet, til at investere i TEN-T-transportnet og miljøet. En del af tildelingen til Samhørighedsfonden (10 mia. EUR) vil blive øremærket til at finansiere centrale transportnet inden for rammerne af Connecting Europe-faciliteten. Samhørighedsfonden kan også træde til med støtte til energirelaterede projekter, så længe de klart giver positive miljøvirkninger, f.eks. ved at fremme energieffektivitet og brug af vedvarende energi.

2. RESULTAT AF HØRINGER AF INTERESSETER OG KONSEKVENSANALYSE

2.1. Høringer og ekspertrådgivning

Ved udarbejdelsen af forslagene er der taget hensyn til resultaterne af de offentlige høringer om 5. situationsrapport om økonomisk og social samhørighed, gennemgangen af EU-budgettet¹, forslagene til den flerårige finansielle ramme², den femte samhørighedsrapport³ og konsultationerne efter vedtagelsen af rapporten.

Den offentlige høring om den femte samhørighedsrapports konklusioner fandt sted mellem den 12. november 2010 og den 31. januar 2011. Der indkom 444 bidrag i alt. Respondenterne var medlemsstaterne, de regionale og lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, organisationer med europæisk sigte, ngo'er, borgere og andre interessenter. Den offentlige høring stillede en række spørgsmål om den fremtidige samhørighedspolitik. Et resumé af resultaterne blev offentliggjort den 13. maj 2011⁴.

Der blev også afholdt en offentlig høring om det fremtidige transeuropæiske transportnet fra den 4. maj 2010 til den 15. september 2010. De fleste interessenter, især på medlemsstatsniveau og regionalt niveau, støtter en bedre koordinering mellem de forskellige finansielle instrumenter til finansiering af TEN-T på EU-niveau, herunder navnlig samhørighedspolitikken, finansiering af forskning og innovation, TEN-T-programmet og EIB's interventioner.

Resultaterne af de efterfølgende evalueringer, der er foretaget for programmerne for 2000-2006, og en bred vifte af undersøgelser og ekspertrådgivning blev anvendt som input. Der blev også modtaget ekspertrådgivning fra gruppen af højtstående eksperter vedrørende samhørighedspolitikens fremtid, der er sammensat af eksperter fra de nationale forvaltninger, og som afholdt 10 møder mellem 2009 og 2011.

2.2. Konsekvensanalyse

Valgmulighederne blev navnlig vurderet i forbindelse med Samhørighedsfondens bidrag til investeringer i grundlæggende infrastruktur inden for transport og miljø. Samhørighedsfonden støtter projekter inden for de transeuropæiske transportnet i overensstemmelse med artikel 171 og 177 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Forskellige måder at gøre støtten betinget af en sund makroøkonomiske ramme blev evalueret, herunder status quo, med svage efterfølgende betingelser, der aldrig har været anvendt, med styrkede efterfølgende betingelser og med forhåndsbetingelser, der ville kræve opfyldelse af forudsætninger inden vedtagelsen af programmerne.

En videreudvikling af det nuværende system, er den løsning, der bedst opfylder kriterierne om ejerskab, gennemsigtighed og forudsigelighed og samtidig sikrer, at effektiviteten af

¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om "Gennemgang af EU's budget", KOM(2010) 700 endelig af 19.10.2010.

² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om "Et budget for Europa 2020", KOM (2011) 500 endelig af 29.6.2011.

³ Femte rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed, november 2010.

⁴ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene: Resultaterne af den offentlige høring om konklusionerne af den femte rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed, SEK(2011) 590 endelig af 13.5.2011.

vækstfremmende investeringer ikke undergraves af, at der føres en ufornuftig finanspolitik. Denne procedure indebærer, at alle eller en del forpligtelserne suspenderes i tilfælde af gentagne overtrædelser og giver en vis fleksibilitet, men denne er begrænset til exceptionelle økonomiske omstændigheder. Den sikrer også fuld overensstemmelse mellem bestemmelserne om makroøkonomiske betingelser i forbindelse med Samhørighedsfonden og strukturfondene og/eller de nye bestemmelser om budgetovervågning i stabilitets- og vækstpagten.

3. FORSLAGETS JURIDISKE INDHOLD

Den europæiske regionalpolitik spiller en vigtig rolle, når det gælder at mobilisere lokale aktiver og fokusere på udviklingen af det forhåndenværende potentiale.

Artikel 174 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) opfordrer til handling fra Den Europæiske Union til at styrke sin økonomiske, sociale og territoriale samhørighed og fremme en harmonisk udvikling i hele EU ved at mindske forskellene mellem regionernes udviklingsniveau og fremme udviklingen i mindre gunstigt stillede regioner.

TEUF fastsætter, at Samhørighedsfonden oprettes med det formål at bidrage til projekter inden for miljø og transeuropæiske net på transportinfrastrukturområdet. Artikel 192 i TEUF omhandler også anvendelsen af Samhørighedsfonden til miljøformål i tilfælde, hvor forurenere betaler-princippet ikke kan bruges, fordi det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger for de offentlige myndigheder i en medlemsstat. Protokol nr. 28 til TEUF fastsætter, at Samhørighedsfonden yder støtte til projekter i medlemsstater med en BNI pr. indbygger på mindre end 90 % af EU-gennemsnittet.

Timing af den fornyede gennemgang af EU-støtte til at fremme samhørighed hænger sammen med forslaget til en ny flerårig finansiell ramme, jf. Kommissionens arbejdsprogram.

Som EU's budgetrevision har fremhævet: "EU's budget skal anvendes til finansiering af EU's offentlige goder, foranstaltninger, som medlemsstaterne og regionerne ikke kan finansiere selv, eller hvis det kan sikre bedre resultater"⁵. Forslaget til retsakter overholder subsidiaritetsprincippet, eftersom opgaverne for EFRU er fastsat i traktaten, og politikken gennemføres i overensstemmelse med princippet om delt forvaltning og under hensyntagen til den institutionelle kompetence i medlemsstaterne og regionerne.

Retsakten og typen af foranstaltning (dvs. finansiering) er begge defineret i TEUF, som er retsgrundlaget for Samhørighedsfonden, og som bestemmer, at fondens opgaver, prioriterede mål og organisation fastsættes i forordninger.

⁵ KOM(2010) 700 endelig af 19.10.2010.

4. VIRKNING FOR BUDGETTET

Kommissionens forslag til en flerårig finansiel ramme omfatter et forslag på 376 mia. EUR for perioden 2014-2020.

Foreslået budget 2014-2020	Mia. EUR
Konvergensregioner	162,6
Overgangsregioner	39
Konkurrenceevneregioner	53,1
Territorialt samarbejde	11,7
Samhørighedsfonden	68,7
Ekstra tildeling til tyndtbefolkede områder og randområder	0,926
Connecting Europe-faciliteten inden for transport, energi og ikt	40 mia. EUR (med yderligere 10 mia. EUR øremærket i Samhørighedsfonden)

**Alle tal i faste 2011-priser*

5. RESUMÉ AF INDHOLDET AF DEN FORESLÅEDE FORORDNING

Den foreslåede forordning fastlægger anvendelsesområdet for Samhørighedsfonden. Den omfatter en artikel om anvendelsesområdet, som fastlægger de overordnede indsatsområder inden for transport og miljø. Anvendelsesområdet er desuden defineret i form af en negativliste over aktiviteter, som ikke vil være støtteberettigede, og en liste over investeringsprioriteter.

På miljøområdet støtter Samhørighedsfonden investeringer i tilpasning til klimaforandringer og risikoforebyggelse, investeringer i vand- og affaldssektoren og bymiljøet. I overensstemmelse med Kommissionens forslag om de flerårige finansielle rammer kan investeringer i energi også være støtteberettigede, forudsat at de giver en positiv miljøvirkning. Derfor støttes investeringer i energieffektivitet og vedvarende energi også.

På transportområdet vil Samhørighedsfonden bidrage til investeringer i det transeuropæiske transportnet samt lavemissionstransportsystemer og transport i byområder.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING**om Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1084/2006**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
 under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 177,
 under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
 efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
 under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg⁶,
 under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget⁷,
 efter den almindelige lovgivningsprocedure og
 ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ifølge traktatens artikel 174 bør Unionen udvikle og fortsætte sin indsats for at styrke sin økonomiske, sociale og territoriale samhørighed. Samhørighedsfonden bør derfor yde et finansielt bidrag til miljøprojekter og til transeuropæiske net på transportinfrastrukturområdet.
- (2) Forordning (EU) nr. [...] /2012 af [...] om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1083/2006⁸ [den generelle forordning] fastlægger en ny ramme for indsatsen under strukturfondene og Samhørighedsfonden. Det er nødvendigt at specificere målene for Samhørighedsfonden i forhold til den nye ramme for dens foranstaltninger og i forhold til den opgave, den pålægges i traktaten.
- (3) Unionen kan gennem Samhørighedsfonden bidrage til aktioner til opfyldelse af EU 's miljømålsætninger, der er fastsat i artikel 11 og 191 i traktaten.

⁶ EUT C [...] af [...], s. [...].

⁷ EUT C [...] af [...], s. [...].

⁸ EUT L [...] af [...], s. [...].

- (4) Projekter inden for det transeuropæiske transportnet, som finansieres af Samhørighedsfonden, skal være i overensstemmelse med de retningslinjer, der blev vedtaget ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 661/2010/EU af 7. juli 2010 om Unionens retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet⁹. For at koncentrere indsatsen bør der gives højeste prioritet til projekter af fælles interesse som defineret i afgørelsen.
- (5) Der bør fastsættes særlige bestemmelser om den type aktiviteter, der kan støttes af Samhørighedsfonden under de tematiske mål, der er fastlagt i forordning (EU) nr. [...] /2012 [den generelle forordning]. Samtidig bør udgifter uden for Samhørighedsfondens anvendelsesområde defineres og præciseres, herunder for så vidt angår nedbringelsen af drivhusgasemissioner i anlæg, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF¹⁰.
- (6) For at opfylde Samhørighedsfondens særlige behov og i overensstemmelse med Europa 2020-strategien, som fastsætter, at samhørighedspolitikken bør støtte behovet for at opnå intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst¹¹, er det nødvendigt at fastlægge investeringsprioriteter inden for rammerne af de tematiske mål, der er fastsat i forordning (EU) nr. [...] /2012 [den generelle forordning].
- (7) Der bør fastlægges fælles indikatorer til brug ved evalueringen af programgennemførelsen, inden medlemsstaterne udarbejder deres operationelle programmer. Indikatorerne bør suppleres med programspecifikke indikatorer.
- (8) Denne forordning træder i stedet for Rådets forordning (EF) nr. 1084/2006 af 11. juli 2006 om oprettelse af Samhørighedsfonden og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1164/94¹². Af klarhedshensyn bør forordning (EF) nr. 1084/2006 ophæves —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1 **Genstand**

Denne forordning fastlægger Samhørighedsfondens opgaver og anvendelsesområdet for dens støtte for så vidt angår målet om investeringer i vækst og beskæftigelse, der er omhandlet i artikel 81 i forordning (EU) nr. []/2012 [den generelle forordning].

⁹ EUT L 204 af 5.8.2010, s. 1.

¹⁰ EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32.

¹¹ Meddelelse fra Kommissionen: Europa 2020 - En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst - KOM(2010) 2020 endelig af 3.3.2010.

¹² EUT L 210 af 31.7.2006, s. 79.

Artikel 2
Anvendelsesområdet for støtte fra Samhørighedsfonden

1. Samhørighedsfonden støtter, samtidig med at der sikres en passende balance og i henhold til hver medlemsstats specifikke investerings- og infrastrukturbehov, følgende:
 - a) investeringer i miljø, herunder områder med relation til bæredygtig udvikling og energi, som giver en positiv miljøvirkning
 - b) transeuropæiske net på transportinfrastrukturområdet i overensstemmelse med de retningslinjer, der er vedtaget ved afgørelse nr. 661/2010/EU
 - c) teknisk bistand.
2. Samhørighedsfonden yder ikke støtte til:
 - a) afvikling af atomkraftværker
 - b) nedbringelse af drivhusgasemissioner i anlæg, der er omfattet af direktiv 2003/87/EF
 - c) boliger.

Artikel 3
Investeringsprioriteter

I overensstemmelse med artikel 16 i forordning (EU) nr. [...] /2012 [den generelle forordning] støtter Samhørighedsfonden følgende investeringsprioriteter inden for de tematiske mål, der er fastsat i artikel 9 i forordning (EU) nr. [...] /2012 [den generelle forordning]:

- a) støtte til overgangen til en lavemissionsøkonomi i alle sektorer ved at:
 - i) fremme produktion og distribution af energi fra vedvarende energikilder
 - ii) fremme energieffektivitet og brug af energi fra vedvarende energikilder i små og mellemstore virksomheder
 - iii) støtte energieffektivitet og brug af energi fra vedvarende energikilder i offentlige infrastrukturer
 - iv) udvikle intelligente lavspændingsdistributionssystemer
 - v) fremme lavemissionsstrategier for byområder
- b) fremme af tilpasning til klimaforandringer og risikoforebyggelse og -styring ved at:
 - i) støtte målrettede investeringer i tilpasning til klimaforandringer
 - ii) fremme investeringer, som afhjælper specifikke risici, sikre katastrofemodstandsdygtighed og udvikle katastrofeforvaltningssystemer

- c) beskyttelse af miljøet og fremme en bæredygtig udnyttelse af ressourcerne ved at:
 - i) tackle de vigtige behov for investeringer i affaldssektoren med sigte på at kunne opfylde kravene i EU's miljølovgivning
 - ii) tackle de vigtige behov for investeringer i vandsektoren med sigte på at kunne opfylde kravene i EU's miljølovgivning
 - iii) beskytte og genetablere biodiversitet, bl.a. ved hjælp af grønne infrastrukturer
 - iv) forbedre bymiljøet, herunder genoprette forladte industrigrunde, og nedbringe luftforureningen
- d) fremme af bæredygtig transport og afskaffelse af flaskehalsproblemer i vigtige netinfrastrukturer ved at:
 - i) støtte et multimodalt europæisk fælles transportområde gennem investering i det transeuropæiske transportnet
 - ii) udvikle miljøvenlige lavemissionstransportsystemer, herunder fremme bæredygtig mobilitet i byerne
 - iii) udvikle sammenhængende interoperable jernbanesystemer af høj kvalitet
- e) styrke den institutionelle kapacitet og en effektiv offentlig forvaltning ved at styrke den institutionelle kapacitet og effektiviteten af offentlige forvaltninger og offentlige ydelser i forbindelse med Samhørighedsfondens gennemførelse.

Artikel 4 **Indikatorer**

1. Der anvendes fælles indikatorer som anført i bilaget til denne forordning, hvor det er relevant, og i overensstemmelse med artikel 24, stk. 3, i forordning (EU) nr. [...]/2012 [den generelle forordning]. For fælles indikatorer sættes udgangspunkterne til nul, og der fastsættes kumulative mål for 2022.
2. For programspecifikke output-indikatorer sættes udgangspunkterne til nul, og der fastsættes kumulative mål for 2022.
3. For programspecifikke resultatindikatorer er udgangspunkterne de seneste tilgængelige data, og der fastsættes mål for 2022, som kan udtrykkes enten kvantitativt eller kvalitativt.

Artikel 5 **Overgangsbestemmelser**

1. Denne forordning berører ikke fortsættelsen eller ændringen, herunder hel eller delvis annullering, af støtte, der er godkendt af Kommissionen i henhold til forordning (EF) nr. 1084/2006 eller anden lovgivning, der gælder for denne støtte

den 31. december 2013, og som derfor gælder for den pågældende støtte eller projekterne indtil deres afslutning.

2. Ansøgninger om støtte, der er indgivet i henhold til forordning (EF) nr. 1084/2006, er fortsat gyldige.

Artikel 6 **Ophævelse**

Forordning (EF) nr. 1084/2006 ophæves.

Henvisninger til den ophævede forordning betragtes som henvisninger til nærværende forordning.

Artikel 7 **Revision**

Europa-Parlamentet og Rådet tager senest den 31. december 2022 denne forordning op til revision i overensstemmelse med traktatens artikel 177.

Artikel 8 **Ikrafttrædelse**

Denne forordning træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

BILAG

Liste over fælles indikatorer for Samhørighedsfonden

	ENHED	BETEGNELSE
Miljø		
Fast affald	tons	Yderligere affaldsgenanvendelseskapacitet
Vandforsyning	personer	Yderligere antal personer, som har fået en bedre vandforsyning
	m ³	Skønnet reduktion i utætheder i vanddistributionsnettet
Behandling af spildevand	personækvivalenter	Yderligere antal personer omfattet af en forbedret spildevandsrensning
Risikoforebyggelse og -styring	personer	Antal personer omfattet af foranstaltninger til beskyttelse mod oversvømmelse
	personer	Antal personer omfattet af foranstaltninger til beskyttelse mod skovbrande og andre beskyttelsesforanstaltninger
Rehabilitering af landområder	hektar	Samlet overfladeareal af rehabiliterede landområder
Arealbefæstelse	hektar	Ændring i befæstet areal på grund af byggemodning
Natur og biodiversitet	hektar	Overfladeareal af levesteder med en bedre bevaringsstatus
Energi og klimaændringer		
Vedvarende energi	MW	Yderligere kapacitet inden for produktionen af energi fra vedvarende energikilder
Energieffektivitet	husstande	Antal husstande med forbedret energiforbrugsklassificering
	kWh/år	Nedgang i primært energiforbrug i offentlige bygninger

	brugere	Yderligere antal energibrugere, der er tilsluttet intelligente energinet
Nedbringelse af drivhusgasemissionerne	tons CO ₂ -ækvivalenter	Anslået fald i drivhusgasemissioner i CO ₂ -ækvivalenter
Transport		
Jernbane	km	Samlet længde af nye banestrækninger
	km	Samlet længde af ombyggede eller opgraderede banestrækninger
Veje	km	Samlet længde af nybyggede veje
	km	Samlet længde af ombyggede eller opgraderede veje
Bytransport	passagerture	Forøgelse af passagerture, hvor der benyttes støttede bytransporttjenester
Indre vandveje	ton-km	Forøgelse af gods transporteret ad forbedrede indre vandveje